

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
“КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КОМП’ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ”**

Затверджую
В.о. директора ВСП «КФКТЕ НАУ»
Юрій ЗІАТДІНОВ
«29» грудня 2022 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ**

Київ 2022

Положення про організацію інклюзивного навчання у Відокремленому структурному підрозділі «Київський фаховий коледж комп'ютерних технологій та економіки Національного авіаційного університету». Київ, ВСП «КФКТЕ НАУ», 2022.

Укладачі:

Майдан А.В., заступник директора з навчально-методичної роботи;

Шевченко Н.Л., завідувач навчально-методичної лабораторії КНП;

Якобчук О.М., юрисконсульт.

Розглянуто і схвалено на засіданні методичної ради (Протокол № 5 від 15.12.2022р.), педагогічної ради ВСП «КФКТЕ НАУ» (Протокол № 3 від 29.12.2022 р.) та введено в дію наказом директора ВСП «КФКТЕ НАУ» від 29.12. 2022 р. № 101/од.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання у (далі — Положення) регламентує організацію навчання здобувачів фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами, а також формування у Відокремленому структурному підрозділі «Київський фаховий коледж комп'ютерних технологій та економіки Національного авіаційного університету» (далі – Коледж) інтегрованого освітнього середовища шляхом упровадження комплексу заходів, що забезпечують повноцінне залучення таких здобувачів у освітній процес для здобуття ними освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року №635, інших нормативних актів у сфері освіти, Конвенції ООН про права інвалідів, Саламанської декларації, Індексу інклюзії та ін.

1.3. Коледж надає освітні послуги здобувачам фахової передвищої освіти (далі – здобувачі освіти) з особливими освітніми потребами на рівній основі з іншими здобувачами освіти, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального та майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, а також від інших обставин, із застосуванням особистісно - орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів освіти з особливими потребами, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого - педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти з особливими освітніми потребами (за наявності), виданого інклюзивно-ресурсним центром.

1.3.1. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

1.3.2. Інклюзія – процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності здобувачів освіти у навчальному середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку особистості не як проблеми, а як можливостей для розвитку, або процес реального залучення здобувачів освіти з особливими потребами до освітнього процесу або особлива система навчання, яка професійно підтримує індивідуальний підхід до здобувачів освіти усіх нозологій, відповідно до їх освітніх потреб.

1.3.3. Інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

1.3.4. Здобувач освіти з особливими освітніми потребами - особа, яка здобуває освіту в закладах фахової передвищої освіти і потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

1.3.5. Інклюзивне освітнє середовище – простір коледжу, в якому

забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів з урахуванням їхніх потреб та можливостей, в якому здобувачі освіти можуть вільно пересуватись, навчатись, розвиватись і спілкуватись.

1.3.6. Інклюзивна група – академічна група, сформована з числа здобувачів освіти, що мають особливі освітні потреби.

1.3.7. Змішана група – академічна група, у якій здобувачі освіти з особливими потребами навчаються з іншими здобувачами освіти.

1.3.8. Супровід – система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для здобувачів освіти. Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в коледжі, а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування. Забезпечення супроводу здобувачів освіти дозволяє їм діяти на рівних з іншими здобувачами фахової передвищої освіти, але без надання переваг.

2. ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Формування умов для здобуття здобувачами якісної освіти в коледжі реалізується **через:**

розвиток матеріально-технічної бази коледжу з урахуванням потреб здобувачів освіти;

забезпечення здобувачів освіти належним супроводом на всіх етапах взаємодії з коледжем;

організацію освітнього процесу з використанням сучасних інформаційних технологій;

формування у спільноти коледжу недискримінаційного ставлення до здобувачів освіти.

2.1. Матеріально-технічна база коледжу

2.1.1. Для комфортного навчання в коледжі здобувачі освіти мають право використовувати індивідуальні технічні засоби, зокрема, слухові апарати, ноутбуки, тощо.

2.1.2. Для здобувачів освіти із проблемами пересування (з вадами опорно- рухового апарату, зору, ДЦП та ін.), освітній процес організовується у навчальних приміщеннях з безбар'єрним доступом.

2.1.3. Спорудження пандусів, встановлення спеціальних поручнів уздовж сходинок, забезпечення належної ширини дверей, проходів між партами, створення належних санітарних умов та обладнання санітарних вузлів, тощо.

2.1.4. У разі неможливості повного пристосування наявних будівель, споруд та приміщень коледжу для потреб здобувачів освіти здійснюється їх розумне пристосування.

2.1.5. Для організації самостійної роботи здобувачів освіти бібліотекою коледжу надається доступ до електронних копій навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін.

2.2. ОРГАНІЗАЦІЯ СУПРОВОДУ ЗДОБУВАЧІВ

2.2.1. Супровід здобувачів освіти в коледжі реалізується через низку освітніх послуг, якими вони можуть користуватися з допомогою інших осіб. При цьому враховуються психофізичні особливості осіб різних нозологій, їх потреби у компенсації сенсорних вад, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні фактори, що ускладнюють інтеграцію здобувачів освіти в студентське середовище, потреби у фізичній реабілітації та ін.

2.2.2. Супровід здобувачів освіти здійснюється за такими напрямками: технічний, педагогічний, психологічний, медико-реабілітаційний, фізкультурно-спортивний, соціальний та професійна адаптація. Усі перелічені складові системи супроводу вступають у дію поступово і можуть діяти одночасно, доповнюючи одна одну.

2.2.3. Супровід розпочинається з моменту звернення здобувачів освіти до коледжу.

2.2.4. Технічний супровід - полягає у забезпеченні здобувачів адаптивними технічними засобами та спеціальними технологіями навчання.

2.2.5. Технічний супровід має компенсувати функціональні обмеження здобувачів освіти і забезпечувати їм доступ до якісної освіти. Технічний супровід здійснюється відділеннями, на освітніх програмах яких навчаються здобувачі освіти, за консультативної підтримки соціально - психологічної роботи.

2.2.6. Педагогічний супровід полягає у оптимізації викладання навчального матеріалу здобувачів освіти у максимально сприйнятливій для них формі, впровадження сучасних педагогічних технологій навчання, забезпечення навчально-методичними матеріалами. На всіх етапах педагогічного супроводу передбачається індивідуальний супровід здобувачів освіти з метою допомоги у розв'язанні індивідуальних проблем опанування освітніх компонентів.

Такий вид супроводу здійснюють відділеннями, які забезпечують викладання відповідних освітніх компонентів. Для здобувачів освіти із сенсорними вадами навчальні матеріали переводяться в альтернативний формат, зручний для сприйняття. Це означає застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів методів і способів спілкування, із залученням відповідних фахівців і науково-педагогічних працівників, а також максимально можливе забезпечення доступності інформації в різних форматах (українська жестова мова, шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат, аудіоформат та інші).

2.2.7. Психологічний супровід полягає у з'ясуванні психологічних особливостей здобувачів освіти, зміцненні та збереженні їхнього психологічного здоров'я, надання їм необхідної допомоги з адаптації до інтегрованого освітнього середовища, сприянні особистісному розвитку, та передбачає:

надання психологічної допомоги здобувачам під час їх адаптації до умов провадження освітнього процесу в коледжі.;

підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу, включаючи здобувачів фахової освіти, педагогічних працівників, представників адміністрації;

соціально-психологічну діагностику, моніторинг особистісного розвитку і соціальної ситуації розвитку здобувачів освіти, прогнозування змін освітньої ситуації та визначення її основних тенденцій;

проектування і соціально-психологічну корекцію розвитку здобувачів освіти. Психологічний супровід в межах своїх компетенцій здійснює психологічна служба.

2.2.8. Соціальний супровід полягає у заходах, спрямованих на забезпечення соціалізації Здобувачів, зокрема їх соціально-побутової, соціально-культурної та соціально-трудової адаптації. Основною функцією цього блоку є подолання соціальної ізоляції здобувачів, сприяння збереженню і підвищенню їх соціального статусу, залучення їх до всіх сфер суспільного життя. Соціальний супровід здійснюється в складі заступників директора з навчальної та виховної роботи, студентським самоврядуванням та залученими фахівцями, і передбачає:

інформаційно-просвітницьку діяльність, спрямовану на формування толерантного ставлення до здобувачів освіти у освітньому просторі коледжу;

консультативно-методичну допомогу всім учасникам освітнього процесу.

2.2.9. Медико-реабілітаційний супровід полягає у комплексі заходів, спрямованих на підтримку, збереження та відновлення фізичного здоров'я здобувачів освіти. Його складовими є невідкладна медична допомога, консультативно-профілактична підтримка.

2.2.10. Фізкультурно-спортивний супровід полягає у заохоченні здобувачів освіти до активних занять фізичною культурою та окремими видами спорту, участі у змаганнях різного рівня, має на меті зміцнення мотивації до здорового способу життя та передбачає поліпшення психофізичного стану здобувачів освіти і підвищення їх інтелектуальної працездатності. Супровід здійснюється викладачами відділення фізичного виховання і спорту.

2.2.11. Професійна адаптація полягає у забезпеченні здобувачів освіти додатковими можливостями в межах фахової підготовки через їхнє залучення до роботи у науковому товаристві здобувачів освіти.

3. ГРУПА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ

3.1. Для організації і контролю реалізації супроводу в коледжі створюється група психолого-педагогічного супроводу (далі - ГППС), до складу якої залучаються працівники коледжу, представники адміністрації Коледжу та фахівці за напрямками супроводу, зазначені у пункті 2.2.

3.2. Група психолого - педагогічного супроводу виконує такі завдання: співпрацює із структурними підрозділами коледжу щодо:

організації інклюзивного навчання та забезпечення навчально - реабілітаційного супроводу здобувачів;

через відповідальних за психолого-педагогічний супровід, які призначаються розпорядженням директора, розробляється індивідуальний навчальний план здобувачів освіти;

проводить моніторинг виконання здобувачами індивідуального навчального плану, обґрунтовано рекомендує зміни до нього з урахуванням потреб здобувачів;

організовує підготовку (підвищення кваліфікації) працівників коледжу, соціального працівника для роботи зі здобувачами освіти шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів тощо;

проводить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти;

співпрацює із медичними установами, закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження діяльності, спрямованої на здійснення супроводу здобувачів освіти;

координує роботу заступників директора з навчальної та виховної роботи, керівників академічних груп з питань, пов'язаних із організацією та провадженням інклюзивного навчання;

забезпечує надання психологічної підтримки здобувачам освіти.

3.3. Індивідуальний навчальний план здобувачів освіти розробляється згідно чинних вимог за консультування в коледжі. При цьому, обов'язковим є урахування рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти (за наявності).

3.4. Супровід здобувача освіти в коледжі можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

4. ІНКЛЮЗИВНІ ТА ЗМІШАНІ ГРУПИ

4.1. Здобувачі навчаються в коледжі переважно у змішаних групах.

4.2. Інклюзивна група може створюватися в коледжі в окремо обґрунтованих випадках на підставі письмових звернень здобувачів освіти або їхніх батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації осіб з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність у таких осіб особливих освітніх потреб.

5. ФІНАНСУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

5.1 Коледж надає освітні послуги Здобувачам за рахунок коштів державного бюджету, інших не заборонених законодавством джерел фінансування.